

WIJ GAAN HET ONGEWETEN PAD...

...TOT AAN HET ONGEWETEN EIND

In deze bundel zijn de gedichten opgenomen die door negen stad- en streekgenoten werden gekozen en voorgedragen op de Avond van de Poëzie in de Synagoge te Lochem ter gelegenheid van de Nationale Gedichtendag op donderdag 31 januari 2013.

Muzikale omlijsting: Maaike Bosscher, harp.

DROOM

Vorige week dinsdag, onvergetelijk,
hebben we haar verjaardag gevierd.
Ik had 's nachts stiekem, als verrassing
voor haar het Springendal versierd.

Vrolijke slingers en kleurige ballonnen
hing ik op in dat prachtige gebied .
Loepzuiver en met fraai opgedofte veren
floten de vogels hun allermooiste lied.

We aten heerlijk warme croissantjes
op een picknickplaats daar in het bos.
Ze droeg d'r haar niet in een knotje,
niet opgestoken, maar lekker los.

We keken elkaar aan en proostten,
te verlegen om verder iets te doen.
Toen trok ik de stoute schoenen aan
en gaf Maxima een zoen.

Peter Weusthof

Keuze en voordracht: Adrie Michels

SOLLICITEREN

Nog nooit zo tergend opgegeten
als tijdens dit gesprek
door een driedelig gedaste bidsprinkhaan.

Woorden stuiten op tafel, knickers vallen
op een glasplaat. Hij neemt slokken
van mijn levensloop en boert
onaangedaan.

Hij rolt mij in. Hij steekt mij aan
en rookt mij op. Dan mag ik gaan.

Later belt men mijn stoffelijk overschot.
Ik heb de baan.

Ingmar Heytze

Keuze en voordracht: Adrie Michels

DE DEINING

Als jij de zee bent
met al zijn geheimen
zijn donkere diepten
waar niemand van weet
zijn warmte, zijn kilte
dan ben ik de deining
en maak je compleet

Arita Halff

Keuze en voordracht: Adrie Michels

KERKGANG

't Is zondag, de vader zeept zich in
hij krabt zijn wangen en zijn kin
maakt wondjes die hij dichtkit met aluin
dan hijst hij zich in 't pak, kijkt schuin
naar moeder, zij speurt naar restjes zeep
verkeerd gecombineerde sokken
met stippen en een streep

dan gaat de stoet op weg
de ouders gaan voorop
de kinderen erachter en ernaast
het is al laat, we hebben haast
zo naad'ren wij de enig ware kerk
en groeten minzaam de collega's van het
tuinderswerk
ook mensen die wij gisteren nog haatten
want in 't zicht van God moet je dat laten

de dominee bestijgt de preekstoel
als een Mont Ventoux
ik leg mijn hoofd
op de bovenarm van moe
en krijg af en toe een pepermuntje
voor de collectezak een muntje
de preek duurt lang
ik tel de lampen aan 't plafond
'k wou dat ik dat in één keer kon
maar telkens raak ik in de war
de dominee maakt het te bar
ik luister of zijn stem al luider wordt
als dat zo is dan zal hij binnenkort

'amen' zeggen en ons laten zingen
dan gauw naar buiten, maar niet dringen.

Jan Vijn

Keuze en voordracht: Anke von Vaupel Klein

TEN GELEIDE

Wij die in weerwil van de tijd
het onverdraaglijkste verdroegen
vanaf dat wij de weg insloegen
die naar voorbij de einder leidt,

beseffend dat wij, juist omdat
wij haakten naar het allerhoogste,
wat is gezaaid niet zullen oogsten,
wij gaan het ongeweten pad

tot aan het ongeweten eind,
en vragen niet dan ten geleide
het licht dat soms van gene zijde
voor onze voeten schijnt.

Jean Pierre Rawie

Keuze en voordracht: Anke von Vaupel Klein

AANVAARDING

Toen ik jong was bestond ik in vormen
Van het leven, dat komen zou;
Een volvoerend de wereld doorstormen,
Een lied en een eind'lijke vrouw.

Het is bij dromen gebleven;
Ik heb wat een ander ontsteelt
Aan het immer weerbarstige leven
Slechts als mogelijkheden verbeeld.

Want ik wist door een keuze verloren
Ieder ander verlokkelijk bestaan.
Ik heb dan ook niets verkoren
Maar het leven is voortgegaan.

En het eind, dat ik wilde ontvluchten
Is de aanvang gelijk, die het had;
Onder Hollandse regenluchten
In een kleine, Hollandse stad.

Eenzaam wordt het hart, dat geen
tegenstand bood.
Men begint met het leven te aanvaarden,
En uiteind'lijk aanvaardt men de dood.

J.C. Bloem

Keuze en voordracht: Anke von Vaupel Klein

I WAS HERE

I wanna leave my footprints on the sands
of time
Know there was something that, and
something that I left behind
When I leave this world, I'll leave no
regrets
Leave something to remember, so they
won't forget

I was here...
I lived, I loved
I was here...
I did, I've done, everything that I wanted
And it was more than I thought it would
be
I will leave my mark so everyone will
know
I was here...

Beyoncé

Keuze en voordracht: Esther van Balen Blanken

VUUR EN IJS

Sommigen zeggen dat de wereld in vuur
vergaat,
Anderen zeggen in ijs.
Ik proefde meer dan eens verlangen
En hoor bij hen die vuur aanhangen.
Maar als nóg een verwoesting op stapel
staat
Dan weet ik volgens mij genoeg van haat
Om te kunnen stellen dat het met ijs
Ook heel goed gaat:
Meer is niet vereist.

Robert Frost

Keuze en voordracht: Esther van Balen Blanken

KINDERTIJD

De kindertijd loopt niet van de geboorte
tot een bepaalde leeftijd,
Waarna op die bepaalde leeftijd
Het kind volwassen is, en zich niet meer
met kinderdingen bezighoud.
Nee, de kindertijd is het koninkrijk
Waarin niemand sterft.

Edna St. Vincent Millay

Keuze en voordracht: Esther van Balen Blanken

TEKEN

Het stuk papier dat ik eens,
belijdende mijn leegte,
onbeschreven dichtvouwde,
en verzegelde, en verborg
tussen de bladen van een boek
om iemand over honderd jaar
te verneuken – dit papier
vond ik vanmorgen terug.
Ik was het vergeten, opende het
en was zelf verneukt, goed,
niet zozeer: over de lege
blauwe lijnen liep,
voor het eerst in zijn bestaan,
een dun haastig beestje,
dat had God gedaan.

Gerrit Krol

Keuze en voordracht: Gijs van Dalssen

OVER BEPAALDE VOORNEMENS

B.v. wat ik altijd wil maken is
de painting van een vrouw
die op een hekje zit en kijkt
in de richting van de straat
en zit op haar gemak, maar
't is misschien meer
alleen een beschrijving ervan,
ongeveer zoals ik eens
een Russische studente zag
uitkijken over de Nijl
en de tempels daar;
het hekje eromheen, ze
zat erop,
een strakke gebloemde rok,
van anderen verlicht
als op een negatief -
als je het gezien hebt
wil je het uitbeelden
later, van polyester maken,
maar op het ogenblik zelf denk je,
gewoon, Russisch kontje.

Gerrit Krol

Keuze en voordracht: Gijs van Dalftsen

ZWERVERSLIEFDE

Laten wij zacht zijn voor elkander, kind -
want, o de maatloze verlatenheden,
die over onze moegezworven leden
onder de sterren waaie' in de oude wind.

O, laten wij maar zacht zijn, en maar niet
het trotse hoge woord van liefde spreken,
want hoeveel harten moesten daarom breken
onder de wind in hulpeloos verdriet.

Wij zijn maar als de blaren in de wind
ritselend langs de zoom van oude wouden,
en alles is onzeker, en hoe zouden
wij weten wat alleen de wind weet, kind -

En laten wij omdat wij eenzaam zijn
nu onze hoofden bij elkander neigen,
en wijl wij same' in 't oude waaien zwijgen
binnen een laatste droom gemeenzaam zijn.

Veel liefde ging verloren in de wind,
en wat de wind wil zullen wij nooit weten;
en daarom -voor we elkander weer vergeten-
laten wij zacht zijn voor elkander, kind.

Adriaan Roland Holst

Keuze en voordracht: Gijs van Dalftsen

HET STILLE HUISJE

Dwalend over heide
en door lage bosjes,
denkend aan geen enkel nuttig ding,
fluitend zacht en blijde,
blij en vrij en losjes,
kwam ik plotseling
bij een huisje, doodstil en verlaten,
dat in schaduw van wat dennenbossen
sliep,
waar het lang geleden
scheen en heel tevreden,
want alleen een geitje blaatte
en een koekoek riep.

In die dagen zocht ik
al maar naar een kamer,
'k had al veel gewogen en gewikt.
Hier is stilte, docht ik,
en niets is voornamer,
niets is meer geschikt.
En wijl zwijgend kijken toch niet baat en
wjl ik graag in stille dingen mij verdiep
tikte ik toen van buiten
even op de ruiten;
maar alleen het geitje blaatte
en de koekoek riep.

Ja, mijn ontevreden
tikken mocht niet baten,
't maakte zelfs de stilte dubbel diep;
't scheen sinds lang geleden

gans en al verlaten,
't was of alles sliep.
't Is maar beter stille dingen stil te laten
dacht ik, wjl ik dwalende weer verder
liep,
en ik hoorde achter
mij maar nu wat zachter
hoe het geitje blaatte
en de koekoek riep.

Adriaan Roland Holst

Keuze en voordracht: Gijs van Dalssen

(ZONDER TITEL)

Een kind en de maan
stonden elkaar naar het leven.
Van het kind bleek het leven
minder lang.

Meng Jiao (751-814)

Keuze en voordracht: Joyce Kloek

(ZONDER TITEL)

‘Mijn zoons verloren- wie het
aangerekend?
Ik reken het de hoge Hemel aan!
Waarom ben jij als heerser van de mensen
In geven en nemen zo partijdig?’

Wat heeft een ander dan voor jou gedaan
Dat hij gedijen mag, zich voort kan
planten?
En welke zonde heb ik wel begaan
Dat zij steeds stierven in de eerste weken?’

Zijn klacht werd door de hemel niet
verhoord,
Zijn tranen drongen diep de aarde
binnen.
De god der aarde werd daardoor
bedroefd,
Hij was bedrukt en niet op zijn gemak

En zei daarop zijn grote toverschildpad:
‘Rij op de wolken naar de hemelpoort
En vraag de Hemel waarom hij als heerser
De mensen hier zo ongelijk behandelt.’

De Hemel zei hem: ‘Hemel, mens en
aarde-
Die hebben met elkaar echt niets te
maken
Want ik, ik hang de zon en maan hier uit
En ik bevestig sterren en planeten,

Maar als de zon en maan elkaar verslinden
Of als er sterren struikelen en vallen,
Dan zal ik jou daar niet de schuld van
geven,
Omdat ik weet dat jij dat niet bepaalt.

De wezens hebben elk hun eigen lot:
Wie is in staat om dat te kunnen leiden?
Of kinderrijkdom dan wel kinderloosheid
Een zegen is staat niet bij voorbaat vast.

Het vissenkroost vult moeders hele buik-
Hoe kan zij ieder kind apart beminnen?
De bijenkoningin voedt zelf geen spruit:
Haar hele volk bestaat daarom uit wezen!

De kuikens van de uil gedijen pas
Als zij zich voeden met hun moeders
hersens;
Wanneer de grote slang haar jongen baart,
Rijten die woest haar darmen uit elkaar.

Hoe goed een goede zoon ook wezen
mag,
Je zorg en liefde zal hij niet vergelden.
Een slechte zoon- dat laat zich niet
beschrijven:
't Vergaat je als de uil en als de slang.

Wees over kinderrijkdom niet verheugd
En wil om kinderloosheid dus niet
klagen!'

Een heilige behoeft geen onderrichting,
De wijze luistert graag naar goede raad;
De domsten zijn voor goede woorden
doof,
Geen onderrichting brengt hen tot
bekering.

De wijze schildpad luisterde eerbiedig
En bracht terstond verslag uit aan zijn
meester.
De god der aarde zei de grote schildpad
Het de betrokkenen te rapporteren.

MengJiao had zo om middernacht een
droom
Waarin een man, geheel in't zwart
gehuld,
Onaangekondigd bij hem binnenkwam
En 's hemels woorden driemaal hem
herhaalde.

Een dubbele buiging was Mengs dank-
betuiging
En zijn verdriet veranderde in vreugde.

Hang Yu uit Changli (768-824)

Keuze en voordracht: Joyce Kloek

DE EERSTE VERJAARDAG VAN
GOUDKLOKJE

Bijna veertig was ik, kreeg ik een dochter.
Goudklokje.
Nu is ze net één. Zitten heeft ze geleerd,
praten nog niet.
Ach, en hoeveel wijsheid heb ik eigenlijk?
Ook ik ben een
en al teerhartigheid, zit weer vast aan dat
gedoe.

Het is wel een vreugde haar te zien. Als
dat zo doorgaat
moet ik weldra een schoonzoon regelen.
En
het plan om me in de bergen terug te
trekken,
dat kan weer een jaar of vijftien worden
uitgesteld.

TER NAGEDACHTENIS AAN
GOUDKLOKJE

Ziek en vervallen, een man van veertig,
stralend mooi, een meisje van nog geen
drie,
geen jongen, heet het dan, maar wat dan
nog,
zo veel troost, en hoe ze me omhelsde!

Op een ochtend is ze van me
weggenomen,
haar ziel is in een schaduw in het
nergens;
en ik denk aan hoe ze net voor ze stierf
haspelend haar eerste woordjes leerde
zeggen.

Zo heb ik geleerd dat banden van vlees en
bloed
ons niet anders dan vrachten van verdriet
geven,
en alleen door te denken aan voordat ze
er was
kon ik met mijn verstand de pijn de baas.

Veel tijd verging sinds mijn hart haar vergat,
drie keer werd het winter, drie keer lente;
maar vandaag ging de wond weer open
toen ik haar oude voedster tegenkwam.

Bai Juyi (of Po Chü-yi, 772-846)
Keuze en voordracht: Joyce Kloek

De houtskooltekeningen van Alberto Giacometti op het omslag en hiernaast maken deel uit van 'Schetsen voor een boek' uit 1951.

UIT: TIEN LIEDEREN VAN DE HOF VAN
BEROUW

I

Ik veeg de diepe zaal –
Al lang op slot, de bronzen kloppers dof.
Het spinrag en de spinnenwebben vallen
neer in hopen;
Het groene mos van vele jaren overdekt
de treden.
Ik veeg de diepe hal,
Hoop dat hij hier dineert.

II

Ik streef 't ivoren bed –
Alleen in dromen deel ik nog zijn sponde.
De stukgeslagen ene helft is waar ik pleeg
te slapen,
Maar wat de Hemel toebehoort, ontbeert
helaas zijn luister.
Ik streef 't ivoren bed,
Hoop op mijn Heer en Koning.

IV

Ik spreid de groene deken –
Ik schaam me voor die trouwe
eendenparen!
'k Herinner me dat die destijds 'Gedeelde
Liefde' heette,
Maar nu bedekt hij slechts één brok van
onvervuld verlangen.
Ik spreid de groene deken,
Hoop dat hij hier blijft slapen.

Xiao Guanyin (1036-1075?)

Keuze en voordracht: Joyce Kloek

ENTFREMDUNG

In den Bäumen kann ich keine Bäume
mehr sehen.
Die Äste haben nicht die Blätter, die sie in
den Wind halten.
Die Früchte sind süß, aber ohne Liebe.
Sie sättigen nicht einmal.
Was soll nur werden?
Vor meinen Augen flieht der Wald,
vor meinem Ohr schließen die Vögel den
Mund,
für mich wird keine Wiese zum Bett.
Ich bin satt vor der Zeit
und hungre nach ihr.
Was soll nur werden?

Auf den Bergen werden nachts die Feuer
brennen.
Soll ich mich aufmachen, mich allem
wieder nähern?

Ich kann in keinem Weg mehr einen Weg
sehen.

Ingeborg Bachmann

VERVREEMDING

In een boom kan ik geen boom meer
herkennen.
De takken hebben geen bladeren, waar de
wind mee kan spelen.
De vruchten zijn zoet, maar zonder liefde.
Ze verzadigen niet eens.
Hoe nu verder?
Voor mijn ogen zie ik het bos verdwijnen.
Het geluid van de vogels bereikt mijn
oren niet.
Een grazige weide geeft mij geen
rustplaats.
De tijd roept weezin op.
Ik verlang naar haar.
Hoe nu verder?

Op de bergen zal 's nachts het vuur
branden.
Moet ik mezelf vermennen, alles weer
tegemeet treden?

In geen enkele weg kan ik nog een weg
herkennen.

Vertaling en voordracht: Sabine Platalla

HERBST

Die Blätter fallen, fallen wie von weit,
als welkten in den Himmeln ferne Gärten;
sie fallen mit verneinender Gebärde.

Und in den Nächten fällt die schwere
Erde
aus allen Sternen in die Einsamkeit.

Wir alle fallen. Diese Hand da fällt.
Und sieh dir andre an: es ist in allen.

Und doch ist Einer, welcher dieses Fallen
unendlich sanft in seinen Händen hält.

Rainer Maria Rilke

HERFST

De bladeren vallen, vallen als van ver,
als kwijnen in de hemel afgelegen tuinen;
zij vallen met afwerende gebaren.

En in de nachten valt de zware aarde
uit alle sterren in de eenzaamheid.

Wij allen vallen. Deze hand daar valt.
En kijk naar anderen: het treft ons allen.

En toch is daar die Ene, die dit vallen
oneindig zacht in beide handen houdt.

Vertaling en voordracht: Sabine Platalla

TODESFUGE

Schwarze Milch der Frühe wir trinken sie
abends

wir trinken sie mittags und morgens wir
trinken sie nachts

wir trinken und trinken

wir schaufeln ein Grab in den Lüften da
liegt man nicht eng

Ein Mann wohnt im Haus der spielt mit
den Schlangen der schreibt

der schreibt wenn es dunkelt nach
Deutschland dein goldenes Haar

Margarete

er schreibt es und tritt vor das Haus und
es blitzen die Sterne er pfeift seine

Rüden herbei

er pfeift seine Juden hervor läßt schaufeln
ein Grab in der Erde

er befiehlt uns spielt auf nun zum Tanz

Schwarze Milch der Frühe wir trinken
dich nachts

wir trinken dich morgens und mittags
wir trinken dich abends

wir trinken und trinken

Ein Mann wohnt im Haus der spielt mit
den Schlangen der schreibt

der schreibt wenn es dunkelt nach
Deutschland dein goldenes Haar

Margarete

Dein aschenes Haar Sulamith wir
schaufeln ein Grab in den Lüften da
liegt man nicht eng

Er ruft stecht tiefer ins Erdreich ihr einen
ihr andern singet und spielt

er greift nach dem Eisen im Gurt er
schwingts seine Augen sind blau

stecht tiefer die Spaten ihr einen ihr
andern spielt weiter zum Tanz auf

Schwarze Milch der Frühe wir trinken
dich nachts

wir trinken dich mittags und morgens
wir trinken dich abends

wir trinken und trinken

ein Mann wohnt im Haus dein goldenes
Haar Margarete

dein aschenes Haar Sulamith er spielt mit
den Schlangen

Er ruft spielt süßer den Tod der Tod ist ein
Meister aus Deutschland

er ruft streicht dunkler die Geigen dann
steigt ihr als Rauch in die Luft

dann habt ihr ein Grab in den Wolken da
liegt man nicht eng

Schwarze Milch der Frühe wir trinken
dich nachts

wir trinken dich mittags der Tod ist ein
Meister aus Deutschland

wir trinken dich abends und morgens wir
trinken und trinken

der Tod ist ein Meister aus Deutschland
sein Auge ist blau
er trifft dich mit bleierner Kugel er trifft
dich genau
ein Mann wohnt im Haus dein goldenes
Haar Margarete
er hetzt seine Rüden auf uns er schenkt
uns ein Grab in der Luft
er spielt mit den Schlangen und träumet
der Tod ist ein Meister aus Deutschland

dein goldenes Haar Margarete
dein aschenes Haar Sulamith

Paul Celan

FUGAVAN DE DOOD

Zwarte melk der vroegte we drinken haar
's avonds
we drinken haar 's middags en 's morgens
we drinken haar 's nachts
we drinken en drinken
we graven een graf in de lucht daar lig je
niet krap
Een man heeft een huis die speelt met de
slangen die schrijft
die schrijft als het donkert naar Duitsland
je goudgele haar Margarete
hij schrijft het en treedt voor het huis
dan flitsen de sterren hij fluit om zijn
honden
hij fluit zijn joden te voorschijn laat
graven een graf in de aarde
gelast ons kom speel nu ten dans

Zwarte melk der vroegte we drinken je
's nachts
we drinken je 's morgens en 's middags
we drinken je 's avonds
we drinken en drinken
Een man heeft een huis die speelt met de
slangen die schrijft
die schrijft als het donkert naar Duitsland
je goudgele haar Margarete
Je asgrauwe haar Sullamith we graven een
graf in de luchten daar lig je niet krap
Hij roept steek dieper de grond in hé jij
daar en jij kom zing nu en speel

hij grijpt aan zijn riem naar het ijzer hij
zwaait het zijn ogen zijn blauw

steek dieper de spade hé jij daar en jij
speel door nu ten dans

Zwarte melk der vroegte we drinken je
's nachts
we drinken je 's middags en 's morgens
we drinken je 's avonds
we drinken en drinken
een man heeft een huis je goudgele haar
Margarete
je asgrauwe haar Sullamith hij speelt met
de slangen
Hij roept speel zoeter de dood de dood is
een meester uit Duitsland
hij roept strijk zwaarder de snaren dan
stijg je als rook in de lucht
dan heb je een graf in de wolken daar lig
je niet krap

Zwarte melk der vroegte we drinken je
's nachts
we drinken je 's middags de dood is een
meester uit Duitsland
we drinken je 's avonds en 's morgens we
drinken en drinken
de dood is een meester uit Duitsland zijn
ogen zijn blauw

hij raakt je met loodzware kogel hij raakt
je nu rauw

een man heeft een huis je goudgele haar
Margarete
hij hitst al zijn honden tegen ons op hij
schenkt ons een graf in de lucht
hij speelt met de slangen al dromend de
dood is een meester uit Duitsland

je goudgele haar Margarete
je asgrauwe haar Sullamith

Vertaling: Ton Naaijens

Keuze en voordracht: Sabine Platalla

LEEG IS HET GRAF DER JEUGD

Waarom dan kwam hij hier?
hij legt het voorhoofd aan den harden
muur,
zijn wang rust aan het ruige wingerdblad.
maar dan,
alsof hij zich vergrepen had
aan 't dierbaarst deel van zijn herinnering,
hoort hij zijn moeders stem
die hem bezworen en gewaarschuwd had:
'keer nooit weerom,
zie naar uw jeugd niet om;
geen ding houdt stand dan in
d'erinnering;
het beest dat in zijn langen winterslaap
een schuwe salamander lijkt,
spuwt bij het weerzien het venijn der
slang.'
en opziend naar het raam
waar achter hij geslapen had
met 't eerste lijf dat in zijn handen viel,
maakt hij zich los van den bemosten
muur.

Een afscheid dus?
een afscheid, en voorgoed.
'de mens moet verder gaan',
had zij gezegd,
'als het verleden trekt,
zoek dan een land,
dat niemand heeft begaan,
zoek naar den legen weg.'

'geen weg, geen pad',
had hij terug gezegd
'of 'k zie er sporen staan
sinds mensenheugenis',
maar met een glimlach
wees zij op de maan
die alle sporen wist.

toen brak hij op
en liep het tuinpad af.
er vloeide vocht uit den verweerden
muur,
en in 't voorbijgaan las hij op de deur
waar eens de naam zijns vaders had
gestaan
een harden doden naam.

H. Marsman

Keuze en voordracht: Ton Kolkman

KINDERGRAF

Ik spelde zacht heur lieve naam,
doe 'k stilstun veur de zwarte zark,
met letters, half bedekt deur snei,
in 't dorre dodenpark.

Ik stun er lang.. Het sneide weer.
En in mien kaole haand
weugen de blommen die ik kocht –
ik smeeet ze deel in 't zaand.

Praot niet van opstaon oet de dood
en hoop op d'ieuwigheid!
De hemel dicht, snei op het graf,
en 't hart vol bitterheid.

Hans Heyting

Keuze en voordracht: Ton Kolkman

WINTER OP DE PAAIZERMAO

De mao lig stil en wit bevroren
De schasopen kleumen veur bai 't hek
In Stad staait de Martinitoren
Een speulding dat naor boven stek

Het deip lig stil en in de schoel van
De broene raaiten an de diek
Klinkt host onheurbaor het gehoel van
Een hopeloze koperwiek

Een scharebeeld van zwaarte kraaien
Die naor heur verre slaopstee gaon
En ponnies, kold, die met heur baaiden
Bai de verroeste richel staon

De winterwind waait deur mien kleren
As ik verkleumd naor hoes tou gao
Wel leven wil moet lieden leren
As 't wintert op de Paaizermoo

Peter van der Velde

Keuze en voordracht: Ton Kolkman

Paaize (Dr.) / Peize (Nl.): dorp 8 km onder Groningen (dat goed te zien is vanwege vlak, kaal land) ¶ mao: weide, Paaizermoo: weidegebied bij Peize ¶ Stad: stad Groningen deip: riviertje ¶ schoel: beschutting ¶ raaiten: rietbossen scharebeeld: schaduw(beeld) ¶ richel: omheining

DE GRIJSAARD EN DE JONGELING

Groots en meeslepend wil ik leven!
hoort ge dat, vader, moeder, wereld, knekelhuis!

‘ga dan niet ver van huis,
en weer vooral ook het gespuis van
vrouwen
buiten uw hart, weer het al uit uw kamer;
laat alles wat tot u komt
onder grote en oorlogszuchtige namen
buiten uw raam in den regen staan:
het is slecht te vertrouwen en niets
gedaan.

alleen het geruis
van uw bloed en van uw hart het
gehamer
vervulle uw lichaam, verstaat ge, uw
leven, uw kluis.
zwicht nooit voor lippen:
samenzijn is een leugen en alle kussen
verraad;
alleen een hart dat tegen eigen ribben
slaat
is een zuiver hart op een zuivere maat.

zie naar mijzelf.
Ik heb in mijn jeugd
mijn leven verslingerd aan duizend
dingen
van felle en vurige namen, oproeren,
liefdes

en wat is het alles tezamen nu nog
geweest?
over hoeveel zal ik mij niet blijven
schamen
en hoeveel is er dat misschien nooit
geneest?’

de jongen kijkt door de geopende ramen
waarlangs de wereld slaat; zonder zich te
beraden
stapt hij de deur uit, helder en zonder
vrees.

H. Marsman

Keuze en voordracht: Trudy van der Haer

ONDER DE APPELBOOM

Ik kwam thuis, het was
een uur of acht en zeldzaam
zacht voor de tijd van het jaar.
de tuinbank stond klaar
onder de appelboom.

ik ging zitten en ik zat
te kijken hoe de buurman
in zijn tuin nog aan het spitten
was, de nacht kwam uit de aarde
een blauwer wordend licht hing
in de appelboom

toen werd het langzaam weer te mooi
om waar te zijn, de dingen
van de dag verdwenen voor de geur
van hooi, er lag weer speelgoed
in het gras en verweg in het huis
lachten de kinderen in het bad
tot waar ik zat, tot
onder de appelboom

en later hoorde ik vleugels
van ganzen in de hemel
hoorde ik hoe stil en leeg
het aan het worden was

gelukkig kwam er iemand naast mij
zitten, om precies te zijn jij
was het die naast mij kwam
onder de appelboom, zeldzaam
zacht en dichtbij
voor onze leeftijd.

Rutger Kopland

Keuze en voordracht: Trudy van der Haer

DE GROTE HOND EN DE KLEINE KAT

Een grote hond en een kleine kat,
Die zaten op de kamermat;
En de hond, die zei: Zeg, scheelt jou wat?
Scheer je weg!

En de kat, die zei: Jij bent een hond,
En ik een kat, niet zonder grond;
Hou jij dus nou jouw grote mond:
Scheer je weg!

Scheer je weg: waf, waf! Scheer je weg:
sis, sis
Scheer je weg: die is raak! Scheer je weg:
die 's nie mis!
Waf waf! sis sis! woef woef! mauw mauw!
En een houw en een beet en een blaf en
een grauw:
En de grote hond en de kleine kat,
Die vlogen van de kamermat,
En de keuken in: Zeg, scheelt jullie wat?

En hij trapte op een teen,
En zij beet in een been
Van de meid, die riep: ga je heen! O mijn
been!
Scheer je weg!

En de grote hond en de kleine kat,
Die zaten weer samen op de kamermat,
En ze lachten en praatten: 'och hemeltje,
wat

Trapte ik op haar teen!
'En beet ik in haar been!
't Is gek, maar zo'n mens krijgt ook altijd
wat!

Albert Verwey

Keuze en voordracht: Trudy van der Haer

Colofon

Uitgave: Stichting Dag Lochem, 2013

Tekeningen: Alberto Giacometti (1901-1966)

Vormgeving: Roelof Wullink

De tekst werd gezet uit de Joanna van Eric Gill

De titel werd gezet uit de Freco, een letter van
Hans van Maanen (gebaseerd op letters van Fré
Cohen, 1903-1943)

Druk en afwerking: Drukkerij Lammerdink,
Lochem